

Mira Omerzel Terlep, Aleš Gačnik

POROČILO O AKCIJI ETNOLOGIJA V OSNOVNI ŠOLI, Portorož, 15.-17. oktobra 1997

Akcija *Etnologija v osnovni šoli* (oktober 1997, Portorož) je ponovitev zelo uspešne istoimenske akcije v letu 1994 (19. do 21. september, Cankarjev dom, Ljubljana), ki jo je inicirala tedanja predsednica Slovenskega etnološkega društva Mira Omerzel Terlep in realizirala v okviru društva ob pomoči delovne skupine, ki so jo sestavljali Aleš Gačnik, Mojca Ramšak, Slavko Kremenšek in Nena Židov.

Akcija Slovenskega etnološkega društva *Etnologija v osnovni šoli*:

1. - 17 predavanj oz. 19 predavateljev (iz različnih kulturnih in znanstvenih institucij ter svobodni kulturni delavci /v etnologiji/); najvidnejši strokovnjaki posameznih raziskovalnih področij in povsem odgovorni za vsebine svojih predavanj.

2. - 22 slušateljev, pretežno iz osnovnih šol osrednje-slovenskega območja in zahodne Slovenije (bibliotekarji, slavisti, zgodovinarji, glasbeni pedagogi, likovni pedagogi, predmetni učitelji, pedagogi telesne vzgoje, celo učitelji - sicer diplomirani etnologi).

3. - Namen akcije: seznanitev osnovnošolskih pedagogov z najrazličnejšimi etnološkimi vsebinami, širitev vedenja in znanja o najsodobnejših dosežkih sodobne etnološke znanosti ter seznanitev z možnimi aplikacijami teh spoznanj v učne procese, predmetnike, zunajšolske dejavnosti, delavnice, kulturne dneve, projektne dneve in tedne, raziskovalne in razstavne dejavnosti, kulturne in športne dneve in prireditve. Akcija je namenjena tudi vzpostavitvi sodelovanja med raziskovalnimi in izobraževalnimi institucijami in medsebojni informiranosti o (ne)potrebnosti uvajanja etnoloških vsebin (seznanjanjem s kulturno dediščino in načinom življenja Slovencev nekoč in danes) v učne procese - formalne in neformalne.

4. - Potek: predavatelji so etnološko tematiko predstavili na različne načine - v obliki predavanj (z diapozitivi, folijami, z video in audio tehniko), pogovorov, praktičnih preizkusov (tipa delavnic).

5. - Odmevi med udeleženci seminarja: ocena akcije je bila izrazito pozitivna in visoka. Izrazito zavzeti udeleženci (večina se je že lotila etnoloških raziskovanj domačega kraja) so še posebej izpostavili komunikativen odnos predavateljev do slušateljev in visoko strokovnost predavanj pestro sestavljenega programa; vsebine naj bi bile dobro izbrane, prilagojene osnovnošolskim potrebam in predhodnemu znanju pedagogov; le-ti so dobili veliko idej in strokovnega znanja za njihovo nadaljnje delo ("skoraj vsak učitelj lahko uporabi etnološke vsebine pri svojem predmetu",

"skoraj vsak učitelj je po malem tudi etnolog" - dve značilni izjavi slušateljev oz. slušateljic).

6. - Odmevi med etnologi/odmevi za etnologijo:

- Etnologi so premalo agresivni pri vključevanju etnologije v osnovnošolske programe.

- Potrebno je vzpostaviti strokovni dialog med etnološko stroko in odgovornimi za uvajanje etnologije v šolski proces (Univerza, Inštituti, Ministrstvo za šolstvo in šport...).

- Še posebej so udeleženci izrazili potrebo po vključevanju etnologije v izobraževalne programe, saj lahko prav etnologija pripomore k izoblikovanju nacionalne zavesti ter pozitivnega in kritičnega odnosa do naše kulturne dediščine, ter potrebo po vključitvi etnoloških vsebin v nacionalni program devetletne osnovne šole (obvezni program).

7. Sklepi in predlogi:

- V prihodnjih akcijah je zaželeno predvsem terensko delo ali/in delo v obliki praktičnih delavnic.

- V prihodnje je potrebno vključiti ekskurzije, ki bi bile namenjene spoznavanju kraja, v katerem bo potekala akcija *Etnologija v šoli*; na ta način bi se udeleženci praktično seznanili z metodiko in metodologijo etnološkega raziskovalnega dela.

- Udeleženci in organizatorji (SED) predlagajo večletni raziskovalno-pedagoški projekt "*Moj domači kraj*", ki naj bi krajjevno zajel območja vseh slovenskih osnovnih šol in naj bi potekal pod okriljem in mentorstvom Slovenskega etnološkega društva.

- V prihodnje je potrebno vabiti tudi Slovence, živeče zunaj državnih meja, ki še posebej iščejo in potrebujejo etnološko znanje.

- Veljalo bi premisliti o prihodnjih akcijah po posameznih sklopih glede na različne interese oziroma na materialno, socialno in duhovno kulturo ter glede na različne vsebine posameznih predmetnikov.

- Nujno potrebno je izdelati "priročnik" za etnološko delo v osnovnih šolah (npr. z objavami vseh predavanj akcije, s katerimi bi seznanili osnovnošolske pedagoge z osnovami etnološkega dela).

- SED in Ministrstvo za šolstvo in šport naj razmisli o kontinuiteti te akcije ter njeni selitvi v različne predele Slovenije (zlasti v severovzhodne dele Slovenije, od koder udeležencev skoraj ni bilo) in v zamejstvo, kar bi omogočilo večjo prisotnost udeležencev posameznih regij.

- Čeprav je bila akcija odlično sprejeta, je potrebno razmisliti tudi o uvajanju in prilagajanju novih etnoloških vsebin v koncept akcije, vsebin, ki bi bile aktualne, atraktivne in nujne za osnovnošolsko etnološko delo.

- Priprava, organizacija in izvedba akcije je zahtevno in obsežno delo, ki zahteva profesionalizacijo delovanja.

- Akcija mora prerasti v načrtno in sistematično izdelavo strokovnega programa uvajanja etnologije v osnovne šole.